

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 6. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Ša. Purni, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornberga itd. Zastarele števe po 5 nvd. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. OENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm, smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačnje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljive in utrošljive v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorako.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez doplačane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina pa nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: na celo leto Kren 2-20, na pol leta Kren 2-10. Vsi doplat naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rekeplati se ne vračajo. Naročnine, oglašne in reklamacije se pošiljajo na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik: **STEFAN GODINA**. Lastnik: koncesijski list „Edinost“. — Tiskarna: Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga s omejenim poudarjem v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Polno-branilni račun št. 641-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 4. Zbornica je na današnji seji določila, da bodo trajale velikonočne parlamentarne počitnice od 12. do 24. aprila tek. leta. — Finančni minister Lukacs je ugodil zakonski načrt, s katerim se provizijski proračun podaljšuje za nadaljnja dva meseca, to je, do 30. junija. Zbornica je na to pričela razpravljati zakonski načrt o zaščiti patentov, tovarniških mark in vzorcev v razstavah.

Bosanski deželni zbor.

SARAJEVO 4. — Deželni zbor je danes končal debato o fakultativnem odkupu kmetov. Debata je izvršila mirno. Živahno je bil odobran govor Srba Džetanić, ki se je izrazil za fakultativni odkup in zagovarjal složno postopanje vseh treh verodostojnih Glasovalo se bo o predlogi jutri.

Nemški prestolonaslednik odpotoval v Rim.

BEROLIN 4. „Wolffov“ biro poroča iz Krfa: Prestolonaslednik in njegova soproga sta danes zjutraj odpotovala na jahti „Hohenzollern“ v Brindisi.

MILAN 4. Povodom obiska nemškega prestolonaslednika v Rimu piše „Perseveranza“: Obisk je nov dokaz prisrčnosti med Italijo in Nemčijo. Ta zveza je sedaj premagala vse ovire in zagotavlja mir Evrope, tako da ni misliti na možnost, da bi se zveza razdrila, ne da bi se bilo v tem slučaju bati katastrofe.

BRINDISI 4. Nemški prestolonaslednik in prestolonaslednica sta dospela semkaj ob 4. uri popoldne.

Mednarodna umetniška razstava v Rimu.

RIM 4. Kraljevska dvojica je danes popol. slovesno otvorila avstrijski paviljon v mednarodni umetniški razstavi.

Fallieres odpotuje v Tunis.

PARIZ 4. V današnjem ministerskem svetu je bilo določeno, da odpotuje predsednik Fallieres v Tunis dne 15. t. m. Italijanska vlada je sporočila, da odpošlje v Tunis vojne ladje v pozdrav Fallieresu.

Blaznik streljal v cerkvi sv. Petra v Rimu.

RIM 4. Danes zjutraj je neki 70-letni mož z revolverjem vstrelil v cerkvi sv. Petra na skupino duhovnikov, ne da bi bil koga zadel. Pač pa je krogla ranila roko nekega policijskega agenta. Agent je sam aretiral storilca, ki je rekel, da mu je ime Desanti, da je doma iz Vodnjana v Istri in da je nastanjen v Rimu. Zdi se, da je Desanti blazen.

RIM 4. Desanti, ki je ustrelil v cerkvi sv. Petra iz revolverja je izjavil policijskemu uradniku, ki ga je zasiljal, da nima proti duhovniku, v katerega je streljal, nikakega osebnega nasprotstva. On sovraži že več let duhovnike, ker ga preganjajo in ki so prepričani, da se ni mogel poročiti z neko deklico, katero je ljubil.

Kuga na Javi.

HAAG 4. Glasom uradnih poročil iz Jave, je od začetka februarja do 2. aprila obbolelo na kugi 105 oseb. Od obolelih jih je umrlo 75, 13 pa ozdravilo. Dne 2. aprila je obbolelo 14 oseb, 7 pa umrlo.

PODLISTEK.

Udovica.

Povest iz 18. stoletja. — Napisal I. E. Tomić. Poslov. Štefan Klavs.

Brž, ko sta snubača odšla, je stekla Gita klicati Jeleno.

„Jelena, Jelena!“ je zaklicala pri vratih. „Pridi sem, da ti nekaj povem!“

Jelena je šla za materjo, a tudi Magdalena, čeprav je ni nihče poklical.

„Kaj je, mama?“ je vprašala deklica, gledajoč radovedno v veseli materini obraz.

„Tebe sem obljubila malo preje Petkovič,“ je odgovorila Gita veselim glasom.

Magdalena je pogledala Jeleno, ki je prebledela kakor zid, kar je opazila tudi Gita.

„Kaj ti je?“ je vprašala mati napol nejevoljna, napol v strahu.

„Mama!“ je spregovorila Jelena pridruženim glasom. „Petkoviča ne maram.“

„Kaj?“ je zaklicala Gita. „Ti ga nočeš? Ti ga moraš.“

Omejitev pravic Evropejcev v Mandžuriji.

PETROGRAD 4. Petr. brz. ag. poroča: Na ukaz mandžurskega podkralja so uvedene v Kirinski pokrajini odredbe, ki omejujejo pravico Evropejcev, da bi posojevali denar kitajskim tvežkam. S formalnostmi je Kitajcem zelo oteženo dobiti od Evropejcev denar na posodo. S to odredbo se vlada nada, da dvigne delovanje kitajske drž. banke.

Tarifna reforma v Ameriki.

WASHINGTON 3. Demokratični člani poslanske zbornice so sklenili vsprejeti v svoj program za predstoječe izredno zasedanje kongresa reformo tarif, čeprav je predsednik Taft priporočal, naj se revizijo odloži, dokler bo tarifna komisija zamogla tozadevno dati strokovna nasvet.

Štrajk pristaniških delavcev na Francoskem.

PARIZ 4. Delavci v dokih v Brestu in Saint Lazaru in Rouenu so pričeli štrajkati. Iz Maroka.

PARIZ 4. Brzajavno poročilo došlo sinoči vladi iz Tangerja omenja govorico, da so ustaši obkolili Fez. Ta govorica pa ni do sedaj še uradno potrjena.

PARIZ 4. „Agence Havas“ poroča iz Tangerja: Glasom vesti iz Feza, datiranih od 29. marca, so Hyainasi obljubili sultanu Mulej Hafidu, da mu stavijo na razpolago tisoč jezdecov. Verojetno je, da bodo obljubo držali, ker živijo v sovrastvu z Beni Mtirsi. Beni Mtirsi zahtevajo, da se odstavi velikega vezirja in da otidejo vsi kristijani. Blizu Feza in Džibela so se pojavile čete Berberov. Vladne čete so šle proti njim, da jih preženejo.

Tržaško Slovenstvo, njega vodstvo in njega delo.

XV.

Sosebno dve trditvi navajajo kritiki, da bi dokazali, da naše politično društvo nima pravice govoriti v imenu ljudstva, da ljudstvo tega društva ne mara, da torej to poslednje nima mandata za — politično vodstvo tržaških Slovencev. Naglašajo 1) da ima politično društvo „Edinost“ le malo članov in 2) da še ti ne prihajajo vsi na občne zборе.

V resnici pa ti dve trditvi ne dokazujejo prav nič. Za mero moči in vpliva kake politične organizacije ni odločilno število članov, ampak število ljudi, ki se pripisujejo k njenim idejam in njenemu programu! Ni torej odločilno, koliko ljudi prihaja na tiste redne občne zборе, kjer se razpravljajo interne stvari društva, marveč nam daja zanesljivo merilo udeleževanja na javnih shodih, kjer se razpravlja o javnih političnih dogodkih in o stvareh splošnega interesa.

Ravno v tem pogledu pa smejo voditelji našega političnega društva s ponosom gledati okoli sebe. Nikjer na Slovenskem ni razmerno toliko in tako obiskovanih shodov. Nikjer niso stiki med vodstvo in javnostjo potom javnih sestankov in medsebojnega informiranja tako tesni, kakor so ravno pri nas. V tem pogledu je bil n. pr. shod minole nedelje zelo poučen in je podal lekcijo kritikom, da si vse izdatneje ni možno misliti. V soboto še le in vse naglici je dru-

„Preje skočim v Savo,“ je odgovorilo dekle z ježno odločnostjo. „Meni ta človek prav nič ne ugaja.“

„Kdo te pa vprašuje za to?“ je nadaljevala mati s prejšnjim glasom. „Ne ugaja ti, ta! Mati pa ugaja tebi, kdo pa sme ugajati takemu otroku?“

„Jaz ti povem, mama!“ se je vmešala mala Magdalena v razgovor. „Jelena je že davno zaljubljena v Domjaniča!“

„Domjaniča?“ je ponovila Gita trepetajočim glasom, naenkrat prebledela. „Kateriga Domjaniča?“

„No, onega, ki je hotel tebe vzeti,“ je rekla Magdalena.

„Ha!“ je zavrisnila Gita. „Ti satanka, ti prokletnica, ti se drzneš ljubiti nje ga... Ha, ubijem te!“

In kakor znorela je stekla mati proti hčeri, jo pograbila za kito ter jo vrgla z vso silo na tla.

„Jo, mati!“ je zavpila Jelena ter se prišla za Gito, ki jo je vedno držala za lase.

V tem hipu so se odprla vrata in protonotar Škrlac je stopil v sobo.

Opazivši vse to, kar se godi, je vstopil in prebledel.

„Ah, pardon!“ to je bilo vse, kar je mogel spregovoriti. Zaloputnil je vrata za seboj ter stekel, opotekajoč se, po stopni-

štvo skilalo ta shod in vendar se ga je udeležilo nad 800 ljudi, ki so sledili razpravam zanimanjem, ki kaže na izredno umevanje javnih dogodkov. Uprav napeto pažnjo so sledili razpravam od prve do zadnje besede. Naj bi le bil stopil kak kritik na oder in tam utemeljeval znana očitanja in napade! Videl bi bil in izvedel, ima-li in koliko somišljenikov naše politično vodstvo!

Da bi le hoteli ti slavni kritiki malce gledati okoli sebe in opazovati. Videli bi n. pr. tudi pri socialni demokraciji isti pojav, kakor ga hočejo navajati v dokaz za politično obnemoglost našega političnega društva. Videli bi, da je članov politične organizacije uprav malenkostno v primeri s številom členov strovnih organizacij. Toda v časih političnih bojov so tudi vsi slednji politični bojovníki socialne demokracije. Ako bi se politična moč socialne demokracije opirala le na one, ki so včlenjeni v politični organizaciji, ne bi imela niti deset poslancev v državnem zboru, ne pa nad osemdeset kakor jih je imela doslej. Moči kake politične organizacije ne predstavljajo tisti, ki so formalno včlenjeni, marveč vsi oni, ki so politični somišljeniki.

Pa čemu sezati daleč po izgledih, ko imamo pred seboj mogočno in vladajočo italijansko liberalno stranko! Že desetletja je ta stranka vladarica političnega položaja v Trstu in predstaviteljica oficijelne politike. A koliko udov ima njihovo politično društvo? Par sto!! Nič več!

Na vse zadnje pa dajajo mero za ocenjenje politične moči in vpliva našega političnega društva — isti kritiki sami! Zabavljajo po lokalih in konvencijah, zabavljajo po listih, ne vidimo jih pa na — shodih, kjer bi mogli odkrito in možki — kakor bi bilo dostojno — utemeljevati svoje nazore in svoje kritike. Zakaj ne prihajajo? Zakaj se izogibljejo tega kompetentnega foruma? Saj menda vendar ne bodo hoteli biti tako nedosledni, da bi se hoteli izgovarjati, da se na naših shodih zborovalce terorizira?! Kako naj par posamičnikov terorizira stotine in stotine ljudi, če ti res nočejo nič vedeti o njih in so jim nasprotni?! Mi menimo, da bi moral imeti tak govornik — ako je razpoloženje res tako nasprotno političnemu društvu, kakor trde kritiki — naravnost fenomenalen vspeh. Zakaj ne prihajajo torej? Zakaj se ne vpisujejo v politično društvo, da bi mogli nastopiti na društvenih občnih zboreh ter — strmoglaviti to nesrečno vodstvo! To bi moralo vendar igrati iti, ako je le — res, kar govore in pišejo proti našemu društvu?! Kajti izgovor, ki smo ga čitali nedavno temu — češ, da se na občne zборе prihaja že z gotovo kandidatno listo — je jednostavno najiven in smešen.

Res je, da se že poprej skrbi za sestavo novega odbora. Politično društvo skrbi za to, ker so je poučile izkušnje, da je to potrebno. Preveliki so interesi, ki jih ima zastopati tako društvo in pretežavno je to zastopanje, da bi smeli le slepemu slučaju presledka par minut občnega zbora prepuščati odločitev, komu naj bo poverjeno vršenje take velike naloge. To bi bilo naravnost brezvestno in odbor političnega društva vrši le svojo dolžnost, da vsakokrat naproša gotovo število členov, da se konstituirajo v volilni odsek, ki naj sestavi listo, a se ob enem tudi prepriča da-li dotičniki

cah, da se je znašel na ulici, da sam ni vedel, kako.

Zdelo se mu je, da ga preganja zli duh. Neki nerazumljiv strah ga je gnal po ulicah, dokler ni prišel domov. Tu je padel v naslonjač. Ubogi protonotar, ki je bil že od narave slabih živcev, se je tresel sedaj kakor šiba na vodi. Kdor ga bi videl, kako ga je to pretreslo, bi mislil, da ga trese najhujša mrzlica.

Minula je ura, predno se je protonotar malo pomiril, da je mogel misliti o tem dogodku. Prišel je z namenom, da prvič po svoji vrnitvi obišče Gito in da jo zasnuje. In kaj je našel? Videl je od strasti prevzeto ženo, zverinskega obraza in pogleda — nekaj, česar ne bo mogel pozabiti vse svoje življenje. Ubogo dekletce je ležalo obupano na tleh, prejemajoč se materine roke, a ona je teptala z divjostjo svoje rodno dete, hujša od okrutne krvoločne zveri — Ah!... Ni mogel dalje misliti o tem. In takšna ženska naj bo njegova družica v življenju? Nikdar!

„Nikdar!“ je rekel protonotar glasno, kakor bi hotel udariti pečat na kakšno odredbo; in začel je korakati po sobi.

V tem je nekdo močno potrkal na vrata in ne da bi čakal odgovora je stopil v sobo. Bila je Pudencijana.

tudi vsprejmejo odborništvu! Ali naj bi se zgodilo to na občnem zboru samem, ko dotičnikov morda niti blizu ni?! Ali naj bi rizikiral, da bi se navzoči člani v naglici priegnili v listo, ki bi se jim ne moglo z mirnim srcem poveriti take težavne naloge, ali pa da bi bilo vse delo zastoj; ker bi izvoljenci pozneje odklonili izvolitev.

Za razumne dovolj, da umejo potrebo pravočasne sestave liste odbornikov. To pa ne zabranjuje nikomur, da ne bi predložil svoje liste proti oni oficijelni — kakor jo imenujejo. Zakaj ne prihajajo kritiki se svojo listo?!

Saj bi — če je res tako, da vse soglašajo z njimi s kritiki — igraje zmagale. Kajti izgovor z nekim terorizmom je jednostavno smešen. Naši ljudje so prerazsodni, presamosvestni in politično prezešli, da bi se dali terorizirati.

Je pač tako: kritikovati je jedno, delati in nositi odgovornost pa drugo! Prvo — kakor komednej del „dela“ — varujejo kritiki kakor svojo sakrosaktno pravico, drugo — jim smrdi!

VOLILNO GIBANJE.

Sporazum med češkimi strankami.

Pripravevanja Mladočehov, da bi se sklenilo med različnimi češkimi strankami kompromis za državnozbornske volitve, so naletela na resne težave, ker hočejo klerikalci postopati na vsej črti samostojno. Zdi se že skoro izključeno, da bi prišlo do kompromisa. Dosedaj so se izjavili za kompromis še le Staročehi. Bržkone pride do sporazuma v toliko, da se bo od slučaja do slučaja razpravljalo o enotnem postopanju.

Zaupniki v Nemškem brodu so enoglasno sklenili ponuditi kandidaturu d.ru Kramaru.

Nezaupnica Bilinskemu.

V Ropnyach, dosedanjem volilnem okraju bivšega finančnega ministra dr. Bilinskega, se je vršil minulo nedeljo številno obiskani volilni shod, ki je Bilinskemu radi njegove davčne politike in radi njegovih intrig, da je napravil v „Poljskem klubu“ razdor in ga oslabil, izrekel enoglasno nezaupnico.

Bivši minister-rojak za Galicijo dr. Dulemba ne misli več kandidirati.

Dr. Fiedler o položaju.

Bivši predsednik „Češkega kluba“ dr. Fiedler je imel minulo nedeljo shod, na katerem je razpravljalo o političnem položaju. Rekel je, da se je v sedaj razpuščenih zbornici že davno znalo, da nemško-poljska večina ne bo v stanu, da bi izvedla velike naloge, ki čakajo zbornico. To je sicer priznal odkrito tudi posl. Dobernig. Poljaki ne skrivajo čisto nič želje, da bi se večina razširila s Čehi. Tudi krščanski socialci so bili tega mnenja, istotako alpski Nemci, dasi se niso upali javno povedati tega. Samo su-detski Nemci so se temu upirali in zato je bil ves režim bolj napojen z nemškim uplivom, nego to država prenaša. Bilo bi popolnoma zgrešeno, ko bi se Čehi zadnjih dogodkov preveč veselili, a tudi podcenjevati istih ni smeti. Bil je doprinešen dokaz, da je skupni češki klub v parlamentu faktor, katerega se ne sme prezirati in ki se ne pušča potiskati v stran. Zato se je storilo konec nezdravim razmeram v parlamentu. Način, kakor bo rešeno vpra-

„Kaj je z vami?“ je bruhnila naenkrat baronica ter sela v naslonjač, kjer je malo preje sedel protonotar.

„Nič!“ je odgovorila ter pričela motriti baronico, kateri je bilo videti, da je zelo razburjena, zelo jezna. Sopela je naglo in se hladila z velikim svilenim robcem.

„Gita se ne da potolažiti... joka!“ je rekla baronica.

„Ne govorite mi o njej, baronica!“ jej je prestrigel besedo protonotar. „To ni ženska, temveč zverina, hijena...“

„Tepla je svoje dete, ko ste vi prišli, kaj ne da?“ je vprašala baronica mirneje.

„Grozen prizor!“ je rekel protonotar ter se prijel z rokama za glavo. „Vedno mi bo v spominu. Tako je tepla svoje lastno dete!“

„A vi še ne veste zakaj?“ se je premaknila baronica v naslonjaču ter pričela pripovedovati. „Malo pred vami sta bila pri Giti Petkoviča ter sta snubila Jeleno za Ivana. Deklica je odgovorila, da ga ne mara in da rajši umrje. Sedaj je zvedela Gita, da Jelena ljubi Kristofa Domjaniča, ki je bil njen zaročenec. To jo je tako razbesnilo, da je tepla svojega otroka. Ostalo ste videli sami. Znorela ženska!“ je pristavila Pudencijana ježno.

(Pride še.)

žanje ureditve razmer v parlamentu, po novih volitvah, bo narekoval smer avstrijski notranji politiki.

Vedno v boju proti naravi!

V prošlih časih, ko je v slovanskih dušah naših pokrajin vladala tmina nezvesti in nezavednosti, so si Italijani prisvajali pozicijo za pozicijo. Tako v Dalmaciji, tako v Istri, tako na tržaškem ozemlju in na Goriškem. Prišli so drugi časi, ki so prinesli svetlobo v tmino duš ter prižgali luč narodne zavesti. Po nekod — v Dalmaciji — je narod že vstal, drugod — vstaja in zahteva nazaj, kar so mu vzeli, ko je dremal, in kar je njegovo po zakonu narave. Posledica temu je, da Italijani izgubljajo zopet take pozicije eno za drugo, ali pa si jih skušajo ohraniti obupnim bojem proti — naravi. Tako je bilo v Dalmaciji, tako je v Primorju, tako je tudi — na Reki. Ravno kar je italijanstvo na Reki — ta od nesrečnih zistemov umetno negovana eksotična cvetica — silno razburjeno radi govora ogrskega ministerskega predsednika grofa Khuena, v katerem je ogrskim šovenom in italijanskim uzurpatorjem konstatiral nekoliko svete — resnice. Par madjarskih šovenov je v ogrsko-hrvatski zbornici rekrimiralo, da se na Reki hrvatstvo dviga, na čemer da je kriva — vlada!

Gotovo ne iz ljubezni do Hrvatov, marveč pod težo dejstev, ki jih grof Khuen nekoliko od bližje pozna kakor bivši dvajsetletni hrvatski ban, je mož zadržati, da hrvatstvo na Reki ni nikdar povsod, marveč oviralo od vladne strani. Če pa hrvatstvo na Reki vendar vstaja, je to naraven proces, posledica naravnih razmer, ista tako na Reki kakor v Dalmaciji, kjer tudi rekrimirajo Italijani, da po krivdi vlade izgubljajo svojo narodno posest. Res je — tako nekako je rekel grof Khuen — da so Italijani v Dalmaciji izgubili mnogo mest. Ali ni res, da se ta mesta slavizirajo, ker — italijanska nikdar bila niso! Tu se vrši le naraven proces. Dokler v dalmatinskih Hrvatih ni bilo narodne zavesti, so Italijani gospodovali v njihovih občinah; čim se je v Hrvatih vzbudila narodna zavest, zahtevalo svoje naravno pravo in občine prehajajo v njihove, v roke pravih gospodarjev.

Tako je tudi na Reki. To mesto stoji na hrvaškem teritoriju, ki je sestaven del kraljevstva hrvaškega; vsa okolica Reke je izključno hrvaška, a tudi prebivalstvo mesta samega je po ogromni večini hrvaške krvi! Izlasti značilno je dejstvo — ki ga pa grof Khuen menda ni naglašal —, da je tudi veliki kapital na Reki po največjem delu v rokah Hrvatov. To so dejstva, proti katerim ne bodo koristili vsi protesti, ki jih sedaj sklepa Italijani na Reki in vse zahvale, ki jih pošiljajo — o slepci! — madjarskim šovenom v Budimpešti a la Bathiany, Polonyi, Apponyi in kar je te lepe madjarske družbe.

Italijani v boju proti nam v teh krajih bijejo boj proti dejstvu, ki jih je ustvarila narava. A v takem boju ni še noben smrtnik izvojeval zmage. Pa tudi, ko bi zla usoda madjarskim šovenom naklonila zmago nad reškim hrvatstvom, ne bo tamonjšnemu italijanstvu nič pomagalo. Razlika bo edino ta, da jih bodo, mesto da bi živeli mirno življenje s Hrvati, *drobila madjarska kolesa!* Italijani so slepci: izpod skromnega, a poštenega zatišja silijo — na ploho in v viharje!

TURČIJA.

Ustaško gibanje v Albaniji.

Iz Cetinja poročajo, da so turški vojniki na pohodu skozi ozemlje Kastru in Hojti to ozemlje opustošili in mnogo poslopij zažgali. — Na črnogorskem obmejnem ozemlju je vse polno pobeglih ustaških družin. Največje albansko plemo, ono katoliških Miriditov, se je uprlo. Mesto Liš je bilo oplenjeno.

Ustaja v Albaniji in turški parlament.

CARIGRAD 4. V včerajšnji seji zbornice poslancev so nekateri albanski poslanci interpelirali ministra notranjih zadev glede dogodkov v skadarskem vilajetu. Skadarski poslanec Riza je čital neko brzojavko, glasom katere je prebivalstvo v Skadru zadnje dni vse vznemirjeno, ker so ustaši napredovali. Zadnje brzojavke pa izjavljajo, da so iste vstopile v Tuzo. Govornik je omenjal zvestobo, ki so jo dosedaj pokazovali Malisori in obžaluje, da jim je bilo odvzeto orožje, s čemer je bilo prebivalstvu ob meji odvzeto sredstvo za obrambo dežele. Pri tožuje se proti davkom in novačenju, ki je povzročilo prva uhajanja v Črnogoro. Malisori so se zbog posredovanja skadarskega valija zopet vrnili v domovino, a če ne bodo oproščeni davkov in vojaščine, pobegetjo gotovo zopet v Črnogoro.

Minister notranjih zadev Fotil beg potrjuje trditve predgovornika, ter pravi, da zahtevajo Malisori oproščanje davkov in vojaščine ter albanske župane. Vlada je odredila za časa vse potrebno, da bi preprečila nered, dala je utrditi Skadar, ter sklenila poslati vojaška ojačenja na lice mesta, kar je pa bilo zakasnjeno radi zime. Minister je opisal zadnje dogodke, ter rekel, da so čete stopile od dveh strani v Tuzi, ter osvojile vojske, ki so bili tam obkoljeni. Dve transportni ladiji s tremi batalijoni sta dospeli v sv. Ivan Medijski. Na podlagi po-

ročil iz vilajetov, ki mejijo na Skadar, se ni bati, da bi se gibanje razširilo. Prebivalstvo gusinske Haze se je obvezalo, da se bo bojevalo za vlado. Minister je ukrenil obširne odredbe za udušenje ustaje.

Minister je končno izjavil, da je to ustaja treba obžalovati, a ista bo vlado le potrdila v nadaljevanju reform. Na vsak način ni nikakega razloga za vznemirjenje.

Načrt ustašev.

CETINJE 4. Albanski ustaši so namestili najprvo razrušiti vse utrdbe ob črnogorski meji in se polastiti Skadra. A primanjkovalo jim je municije. Poleg tega so nastala nesoglasja med posameznimi rodovi, tako, da so bile operacije odložene. Odločen upor trdnjav Šipanih pa je uničil gibanje.

SARAJEVO 4. „Sarajevoer Tagblattu“ javljajo iz Skadra, da so Malisori v skadarski okolici razvili albansko zastavo in organizirali odpor proti vladnim četam. Skadarski Turki so zaprli prodajalne in zahtevali orožje. Oblastni je so jim odgovorile, naj vstopijo kakor prostovoljci v armado.

CETINJE 4. Črnogorsko mejno ozemlje je polno pobeglih rodbin ustašev. Največ južnoalbansko plemo, to je, Miriditi so se spuntali in so zažgali več vasi.

Dnevne novice.

Črnogorski kralj je glasom poročila iz Cetinja odložil svoje potovanje in sicer radi dogodkov in Albaniji.

Imenovanje dveh dalmatinskih škofov. Iz Splita poročajo, da bo za izpraznjeno splitsko škofijsko stolico imenovan prof. bogoslovje v Zadru dr. Anton Gijivoje, za izpraznjeno stolico v Šibeniku pa posvečeni škof in sedanji kapitularni vikar splitski dr. Palunko.

Češki in nemški socijalisti. Dunajski češki socijalisti nameravajo začeti izdajati lastni dnevnik. To nemškim sodrugom — seveda — ni po volji in zato objavlja dr. Adler v „Arbeiter Zeitung“ članek, v katerem opozarja na težke posledice, ki bi nastale, ako bi prišlo do popolnega in takega — preloma. Zato predlaga za sedaj premirje, ki naj bi polagoma zopet dovedlo do nekdanje popolne fuzije.

Turško posojilo za ceste. — Turški finančni minister je, s pridržkom, da pogodbo odobri parlament podpisal z banko Rouvier posojilo v znesku 25 mil. turških funtov (600 milijonov kron), ki jih porabijo baje za gradnjo cest.

Bržkone pa ta denar ne pojde za ceste, ampak za kanone!

Grof Tisza proti svobodomislecem. Grof Tisza objavlja v neki ugledni ogrski reviji izredno oster članek proti svobodomislecem. Članek omenja žalostno dejstvo, da prevladuje med ogrsko mladino vedno bolj ateistična in materijalistična struja. Konečno obsoja grof Tisza razdirajočo tendenco in terorizem svobodomislecev.

Novo agitacijsko sredstvo angleških sufragetk. Iz Londona javljajo, da so si angleške sufragetke izbrale novo, zelo originalno agitacijsko sredstvo. Nastopajo namreč proti ljudskemu štetju, ki se vrši na Angleškem vsi dni. Vozijo se v kočijah po mestu, držeče v roki velik karton z napisom: „Ako ženske niso sposobne, da bi volile, se jih ne more niti popisati pri ljudskem štetju“.

Funkcionarji ljudskega štetja jim slede na kolesih ali v kočijah, da bi jih šteli. To provzroča seveda veliko komičnih prizorov v veliko veselje občinstvu.

Manifest socialnih demokratov. Socialno-demokratska zveza je izdala povodom razpusta državnega zbora manifest, v katerem pravi, da je vlada odpravila parlament in ustavo in posegla po protustavnih sredstvih, da lahko izterja davke. Vlada barona Bienenhertha da je bila slepo orodje militarizma. Vlada je povišala davke tudi onim, ki so med siromašnimi najsiromašnejši. Vlada hoče povišati davke na žganje, na žveplenke; na cigare in cigarete.

Ni samo slučaj, da je vlada razpustila parlament ravno v trenutku, ko je odsek za socialno zavarovanje izvršil svoje delo. Vlada ima denar samo za dreadnoughte, za vojake in topove, a nima denarja za one, ki so se oslabilili s svojim delom. — Temu da je kriv nacionalizem na levi in na desni.

Manifest je podpisan od vseh bivših socialno-demokratskih poslancev.

Novi boko-kotorski episkop. „Dubrovnik“ doznaje, da so na izpraznjeno stolico srbsko-pravoslavne vladike v Kotoru predloženi trije svečeniki: profesor zaderskega pravoslavnega semenišča Serafin Kalik, ravnatelj omenjenega semenišča Jerotej Cvetić in jeromonah Nikifor Vukadinović, dušni pastir pri cerkvi sv. Spiridijona v Trstu.

Italija kolonizira Črnogoro? Moskovsko „Rus. Slovo“ poroča iz Kotoru, da dan na dan prihajajo tja trume črnogorskih izseljencev, ki se večinoma izseljujejo v Ameriko. Kakor vzrok tega izseljevanja da navajajo izseljenci velik terorizem, ki vlada v deželi in kolonizacijo Črnogore od strani Italije.

Demonstracije v Zagrebu. Zagrebški mestni občinski svet je dne 3. t. m. sklenil, da se ima naklada na pivo zvišati od 4 na 8 kron. Na galeriji navzoči gostilničarji so proti temu sklepu tako hrupno prigovarjali, da je moral župan dati izprazniti galerijo.

Zvečer so priredili socijalni demokrati v lici velike demonstracije, pri katerih je morala posredovati policija.

Bivši minister dr. Fořt ne bo več kandidiral. Iz Prage: V političnih krogih zatrjujejo, da pri volitvah v državni zbor bivši trgovinski minister dr. Fořt ne bo več kandidiral.

Razpor med češkimi socijalisti. Iz Brna poročajo, da je prišlo v taboru čeških socijalnih demokratov do ostrega razpora in sicer med separatistično in med centralistično organizacijo. Ena organizacija hoče proti drugi postaviti lastnega kandidata za prihodnje volitve.

Domače vesti.

Ustoličenje škofa mons. Andreja Karlina na stolico sv. Nazarija v Kopru se bo na slovesen način vršilo dne 23. aprila t. l., to je na belo nedeljo.

Ne smemo in ne moremo molčati! V pričo smo bili silnim bojem za ljubljanski mestni zastop, ki ga je imela poprej dolgo vrsto let v rokah nemčurska stranka. Po mnogih brezuspešnih naskokih se je vendar posrečilo združenim Slovincem zmagati Nemce in dne 14. malega travna 1882 se je raznesel po vsej Sloveniji glas: Živeli Slovinci! Zmaga je naša! Nemci so dogospodarili na ljubljanskem magistratu! „Novice“ so tedaj pisale: „In tako je sedaj Ljubljana zopet bela in bo, ako Bog da, ostane bela, dokler bo stala“. Kdo bi si bil mislil takrat, da se kdaj najde „slovenska“ stranka, ki bi Nemce poklicala nazaj v zbornico našega glavnega mesta? Našla se je in 23. malega travna 1911 bo tisti črni dan, ko se jim zopet odpro zbornična vrata in ako si bosta slovenski stranki številno približno enaki, postanejo nemški pozvanci odločni činitelji in jezicek na tehtnici. Tedaj pa bo potepnato, razdrto in uničeno to, kar so s težavo pridobili in priborili naši narodni predniki in z zasmehom na ustnih zavlađa na ljubljanskem magistratu med drugimi tudi „Nemec“, ki je odpal od katoliške vere in zatajil svoj materini slovenski jezik. Kdo ga je dvignil do veljave?

Po „Slov. Braniku“.

Kako v Franciji in kako pri nas! Iz Pariza poročajo: Pariško društvo novinarjev je priredilo ravnokar svoj vsakoletni banket, ki se je vršil v prekrasnih prostorih ministerstva za vnane stvari pod predsedstvom jednega senatorja in členov akademije. Banketa so se udeležili vsi ministri; predsednika republike je zastopal načelnik njegove pisarne, ki je v svoji zdravici slavil pariške novinarje kakor pones Francije ter je naglašal, da jih tudi v inozemstvu smatrajo zato. Ministerski predsednik Monies je izvajal, da brez popolnoma svobodnega novinstva bi bile tudi vse druge svobode brez vsake vrednosti ter da bi bila zanj najlepša naloga, da bi varoval svobodo tiska na vse načine...

Tako v Franciji. Kako pa sodijo pri nas na Slovenskem o novinstvu in novinarjih? Pokojni Josip Noll je to drastično označal s par besedami: der Kettenhund der öffentlichen Meinung — pes na verigi javnega mnenja! Drugo vprašanje pa je, koliko so slovenski novinarji sami krivi na tem z načinom svojih polemik, kjer spuščajo strupene pušice na osebe — lastnih stanovskih tovarišev!

Burja. Predvčeraj je skoraj ves dan deževalo, semtertja tudi kakor da bi lilo iz škafa, a včeraj ob 2. uri zjutraj se je pa po dolgem prestanku oglasila burja, ki je precej močno pihala včeraj ves dan in tudi v minoli noči. Radi tega se je tudi ozračje precej ohladilo. Burja je napravila na mladem zelenju precej škode.

Iz miljskih hribov. Pevsko, bralno in godbeno društvo „Slov. Dom“ iz sv. Barbare izleti prihodnje nedeljo, t. j. cvetno nedeljo, v sosedno vas Hrovatini. Prej dokaj napete razmere niso dopuščale sličnih izprehodov; ker se pa s časoma spreminja vse, menjale so se razmere tudi med nami, in upamo, da Hrovatini postanejo v pravem pomenu besede „Hrovatini“.

Istočasno naznanjamo, da sklicuje ob tej priliki naše politično društvo javen shod istotam. Da bomo slišali iz ust naših zastopnikov marsikaj, ni potrebe povdarjati. Zato naj nihče ne zaostane ter naj pride tega dne vsakdo k „Simonu“ v Hrovatini, kjer se bo pelo in godilo, a kar je glavno: čuli bomo iz ust poslancev Mandiča, Pangerca in Valentiča, kako nas teptajo na krajih, kjer bi se nam moralo pomagati in nas tešiti.

„Ilustrovani Tednik“. Izšla je 6. številka tega našega edinega ilustrovanega lista. Prinaša tudi slike iz prireditve „Slov. Čitalnice“ in portret pok. Antona Trudna. Priporočamo ga vsem v naročevanje.

Hibe v sedanjem slovenskem Trstu. Pa sem vzel brašno na rame, palico v roke in odšel na kolodvor. Ker so se ravno bližali prazniki, sem se napravil, da pogledam malo doli do Istre.

Namenil sem, da spotoma posetim v Trstu prijatelja Hibernika. Vzel sem na postaji listek in se odpeljal tja, do obali sinjega morja Adrijanskega — nekdanj slovenskega. Vlak je drdral naprej in naprej. Dospeli smo slednjč v Trst. Sklenil sem, da najprej pogledam do pomola „Sv. Karla“, da-li je tam zasidran kak velik parnik. Našel sem parnik „Prinz Hohenlohe“. Nisem pa imel časa, da

bi si ga natančno ogledal; trebalo je k obedu. Odšel sem k prijatelju, ki mi je že večkrat pisal, naj se tudi njega spomnim, če se ustavim v Trstu ob kaki priliki.

„No prijatelj“, — me je sprejel — „pa Te zopet enkrat vidim v tem Trstu, po tili-kih letih“.

„Res je“ — odgovoril sem mu jaz — „mnogo časa nisem bil tu; in v tem času se je tudi mnogo izpremenilo. Slovinci ste se dvignili na mnogo višjo stopinjo, nego ste bili pred par leti; zahvalite Boga, da imate take voditelje!“

„Res je“ — mi je odvrnil — „Slovinci v Trstu napredujemo“.

„Kako pa drugače“ — sem ga vprašal. „No dobro; zdrav sem, službo imam dobro in konec“.

Sela sva za mizo. Po obedu sta prišla k mizi še dve sestri prijatelja. Midva sva se pogovarjala o politiki in sličnem, sestri sta govorili med seboj. Ker sva bila s prijateljem v pogovorih, nisem pazil, kak jezik govorita gospici. Naenkrat pa sem čul — italijanski...

Tedaj sem vprašal prijatelja, kaj da to pomenja.

„Veš“ — odgovoril je — „v Trstu je že to pri slovenskih „boljših“ družinah navada, da se govori italijanski ali nemški“.

„In kaj prav nič ne pomagajo članki v „Edinosti“, kjer je citati vsaki dan o „Naši narodni nezavednosti“ —

„Nič“.

„Se-li dogaja to povsod?“, — sem ga vprašal.

„Ne povsod, vendar v mnogih slučajih. Naši prvoborniki povdarjajo sicer na vsakem shodu, naj se doma obuje slovenski. Žalibog, da ta poziv čisto ne nahaja odmeva ravno pri tistih, kjer bi se moralo to zgoditi. V Trstu je že mladina tako navajena. Starišem ni mnogokrat niti mari, če otroci obujejo med seboj italijanski. Staro drevo se pa ne da več upogniti“.

„Seveda ne“, — sem odgovoril; „pa kdo je tvoje sestre naučil italijanski“ — sem nadaljeval.

„Veš“, — mi je odgovoril, — „povem Ti po pravici, ne mati, ne oče ne znata italijanski, a sestri sta se naučili v mestu, ko sta še hodili v šolo“.

„Tako torej, tako“, — sem vzdihnil — stariši ne znajo italijanski, otroci pa hočejo biti že celi Italijani. To je pač — moderno“.

Zalosten sem odšel, ko sem čul to o tržaški mladini. Zadel sem torej brašno na ramo, vzel v roke potno palico in se žalosten napotil, da nadaljujem svoje namenjeno potovanje.

Stojan Kazimirov.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca marca 1911. sledeči promet:

Dohodki.

A) redni dohodki:	
1) Prispevki iz nabi-	
ralnikov	1164 K 04
2) Prispevki podružnic i. s.	
Kranjsko . . .	830 K 28
Štajersko . . .	1176 K 83
Koroško . . .	94 K —
Primorsko . . .	385 K 84
Skupaj . . .	2486 K 95
Razni prispevki	12360 K 74
skupaj . . .	16.011 K 73

b) izredni dohodki:	
Prispevek za obrambeni sklad	1.813 K 73
skupaj . . .	17.825 K 46

Izdatki.

A) redni dohodki:	
1) plače, remun. učit.	
osobju, razni računi itd.	12.647 K 95
B) izredni izdatki:	
2) nalož. na glavnico,	
oz. obrambeni sklad	1998 K 73
skupaj . . .	14.646 K 68
torej prebitka	3178 K 88

Opomba. Pri obrambenem skladu naloženi zneski in zapadle obresti so nedotakljiva glavnica toliko časa, dokler ne dosežejo vplačani zneski 200.000 K.

Poštni urad v Sesljskem kopališču pri Devinu se odpre dne 10. aprila in završi v polovici oktobra

Tržaška mala kronika.

Ulom v mlekarno. V mlekarno gospe Antojne Zornada v ulici Molin a vento 51, so predvčeršnjem vdrla tatovi s pomočjo ponarejenih ključev in ukradli razne slaščice, steklenico marsale in zaboj mila.

Aretacija, ki bi utegnila biti senzacionalna. Blizu trga pred južnim kolodvorom je bil predvčeršnjim aretiran neki Faust Sereni iz Verone, ki je prišel pred nekaj dnevi sem iz svoje domovine in se je zdel policiji sumljiv. Imel je s seboj ženo in otroka. Ugotovilo se je, da je bil aretiranec v svoji domovini obsojen na 17 let ječe, kateri kazni se je odtgnil z begom. Siro se govorica — da-si je nič ne potrjuje —, da bi bil v Sereniju najden morilec kočijažev in morilec italijanskega inženirja Arvedi-ja, ki je bil dne 20. decembra 1907 z roparskim namenom na grozen način umorjen v vlaku na laški progi Orte—Foligno. Kakor rečeno, so to gola domnevanja. Tudi njegova žena je bila aretirana.

Rop za dva vinarja. Neki Mihael Pratelj je včeraj naznanil redarju, da ga je malo poprej nekdo v žganjariji v ulici Molin a vento vrgel na tla, mu prebrskal vse žepe

in mu vkradel komad po dve stotinki, šilo in dežnik. Redar je še opazil bežečega roparja in ga ulovil. Skromni Rinaldo Rinaldini je Fran S., 22-letni dninar iz Trsta. Vkradene 2 stotinki so našli pri njem.

Vojak v krempljih starega goljufa. Ivan Čej, vojak 97. pešpolka, je včeraj jutraj dobil nalog, da menja bankovec za 20 kron. Podal se je v to svrhu v neko žganjarijo v ulici Ghega, ali pomočnik mu ni mogel ustreči. Tedaj se je nekdo, ki se je tam nahajal, ponudil vojaku, da mu preskrbi drobšč. Vojak mu je izročil bankovec in možakar je šel po raznih prodajalnicah; vojak je vedno čakal blizu. Dotičnik je vedno prišel iz prodajalnice z izgovorom, češ, da ni dobil drobšč. Slednjič je vojak zahteval bankovec nazaj; oni pa jo je hotel pobrisati. Tedaj je vojak poklical bližnjega redarja, ki je aretirati goljufa. Ta pošteni-kovič je 24-letni Anton Voltak, iz Trsta, ki je bil že 29-krat sodnijsko kaznovan.

Koledar in vreme. — Danes: Vincencij Ferer, spoz. — Jutri: Sikst pap.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 7° Cels. — Vreme včeraj: oblačno, burja.

— Vremenska napoved za Primorsko: Semtertja oblačno, deževno, mrzlo. Močna burja.

Zaprta radi roparskega umora, ki se ni — izvršil.

Minuli mesec je umrl pri Sv. Brigiti poleg Milj 75-letni posestnik, bivši črevljar Anton Marc. Po njegovi smrti so nastale govorice, da je pokojnik na smrtni postelji priznal, da je pred 35 leti med Gradiščem in Materijo v družbi Josipa Babiča in Petra Marca, ki stanujeta sedaj oba v Miljski občini, napadel pošto, ubil dva potnika in oropal 70.000 goldinarjev.

Brez vsake prave podlage sta bila aretirana Peter Marc in Josip Babič, ter odvedena v zapore okrajne sodnije. Ker se je pa izkazalo, da so vse te govorice neutemeljene, sta bila že po par dnevih oba izpuščena iz zapor.

„Piccolo“ je seveda tudi to zadevo izrabil po svoje ter poročal na dolgo in na široko, cele „ravberkšhte“.

Pa tudi policija si ni pridobila posebnih lovorik, da je kar meni nič, tebi nič samo radi navedenih „čokol“ tirala v zapor dva človeka, ki sta živela vedno kakor pošteni-jaka.

Mi smo poizvedovali pri starih ljudeh in poizvedeli, da ne pred 35 leti, ne pred 30 in tudi ne pred 40 leti, se ni izvršil med Gradiščem in Materijo nikak napad na pošto.

Marc in Babič sta bila torej aretirana rada roparskega umora, ki se sploh ni izvršil!

Imamo zopet sličen slučaj kakor minulo leto v Sesljanu, kjer je bila aretirana neka žena radi obdolžitve, da je zažgala dva otroka v peči, katere ni bilo!

Našim varnostnim organom bi torej ne mogli dovolj priporočati, da bi v bodoče posvečali več pozornosti pravih zločinom, a puščali v miru poštene državljane in davkoplačevalce.

V tem posebnem slučaju bi bila pač zahtevala že najjednostavnejša pamet, da se je najprvo ugotovilo, če se je omenjeni namišljeni zločin sploh izvršil, a ne da se kar tako na veter tira ljudi v zapor.

To ni več službena gorečnost, ampak naravnost kaznjiva lahkomišljenost dotičnih organov!

Porotno sodišče.

Zavratni umor na ljubimcu.

V ponedeljek dopol. je pričela glavna razprava proti 26-letni dninarki Mariji Rossi, pristojni v Treviso na Benečanskem, radi zločina umora, ki ga je izvršila na svojem ljubimcu Rudolfu Sadnikar. Zločin je bil izvršen dne 29. novembra 1900 ob 3. uri jutraj v ul. Sette Fontane, potem ko sta obtoženka in Sadnikar prebila noč v javnih lokalih. — Marija Rossi je hotela pri tem zadnjem sestanku pregovoriti Sadnikarja, naj bi se priznal očeta njenega otroka roj. dne 4. septembra 1910, kar je pa Sadnikar tudi takrat kratko malo odbil, ker je Rossi sama priznala, da mu je bila nezvesta. Razkačena, ker ni Sadnikar hotel nič vedeti o otroku, je Rossijeva potegnila iz žepa nož in ga svojem ljubimcu s tako silo zasadila v prsi, da je ranjenec vsled notranjega krvavenja izdihnil nekoliko minut potem. Rossi, ki je po dovršenem činu zbežala, se je okoli poludne sama predstavila na policijskem komisariatu pri Sv. Jakobu. Obtoženka obdoljuje Rossijevu zavratnega umora po §§ 134, 135, kaznivem po § 136 kaz. zak. — Na ponedeljkovi razpravi je Marija Rossi izjavila, da ni kriva; ni hotela ubiti svojega ljubimca; ne ve, kako se je vse dogodilo, ker je bila zelo razburjena in ni vedela, kaj je delala. Med izjavam priča je ona kotlarja Josipa Pesela najvažnejša, ki je bil prvi ljubimec Rossijeve in jo pozna že od mladih nog. Rossijeva je zelo nervozna in jo večkrat boli glava. Dočim je Pesel služil kakor vojak v Puli, je ona začela ljubimkovati z njegovim prijateljem in delavskim kolegom Rudolfom Sadnikar. Priča je potem pripovedal, kako ga je Rossi obiskala v Puli, da bi dobila nazaj svoja pisma in fotografije in da sta se tako dobro razumela,

da je ž njo prenočil v nekem hotelu in jej je kupil solnčnik.

Na ponedeljkovi popoldanski razpravi so bile zaslišane druge priče. Brat umorjenega je rekel, da je bilo potovanje obtoženke v Pulo k njenemu prejšnjemu ljubimcu Peselu in njena razvestoba o tej priliki vzrok vse nesreče. Pesel sam je nekemu Mihaelu Juriševiču, ki je tudi zaslišan kakor priča, pripovedoval, kako sta skupno prenočila v hotelu. — Ker nista imela denarja, da bi plačala sobo, je Sadnikar prodal solnčnik Rossijeve za 4 K.

Več prič je izpovedalo, da je bil umorjeni tih in miren človek, ki ga je zelo bolela nezvestoba Rossijeve.

Va včerajšnji predpoludanski razpravi je predsednik vprašal obtoženko, je li Pesel za časa svoje vojaške službe prišel k njej s pozivom: „Bodi moja, če nočeš, da vse povem!“ in sta li oba potem večkrat zahajala v neko kavarno. Obtoženka je jokaje zanikala to vprašanje.

V tem trenutku je povzel besedo državni pravdnik in rekel obrnjem k častni-karskim poročevalcem: „Dovoljujem si resno posvariti časopisje, ker je v nekem jutranjem listu stala ta okolščina, ki ni potrjena od priče Pesela in je sicer le na škodo obtoženke. Zato priporočam, naj bodo razpravna poročila čim točnejša.“ — Nato je nadaljevalo zaslišanje prič.

Priča Ivana Seccadanari, ki pozna obdolženko in umorjenega že od otroških let, je pripovedovala, da je Sadnikar v začetku lepo postopal z Rossijevu. Ljubavno razmerje se je pa spremenilo po potovanju Rossijeve v Pulo. Rossi je sama priznala Sadnikarju svoj pregrešek. Ko se je potem Pesel vrnil iz Pule, je kmalu vedela o stvari vsa sosesčina. Od tedaj je začel Sadnikar Rossijevu zlostavljati in pretepati. Ločila sta se in Sadnikar je prišel stanovat h priči, ki mu je pa po 8 dneh odpovedala stanovanje, da bi se izognila nadaljnim neprijetnostim.

Potem ko je bilo zaslišan še več prič deloma o obtoženki, deloma o Sadnikarju, ki so ugodno pričale, je bilo dokazilno postopanje zaključeno in razprava prekinjena za pol ure. Po zopetni otvoritvi razprave so bili prečitani procesni spisi. Sodna psihiatra dr. Pastrovich in dr. Veronese, ki sta prisostvovala razpravi od začetka, sta izrekla svoje mnenje, da je obtoženka izvršila čin v strastno razburjenem stanju in da je postopala premišljeno; izključeno je, da bi se bila nahajala v boleznem stanju. Ko so bili prečitani še drugi procesni spisi, je bila razprava prekinjena ob 1:45 popoldne in odgojena na danes predpoludne.

Društvene vesti.

Pevski zbor „Glasbene Matice“ v Trstu. — Danes v sredo vaja za mešani zbor. Soprane in alte prosim, da pridejo ob 7:30, tenorji in basi ob 8. uri zvečer.

Pevski zbor „Učit. društva“ ima, kakor že objavljeno, pevsko vajo v četrtek točno ob 5:30 pop. v navadnih prostorih in sicer samo za ženski zbor.

„Trgovsko izobraževalno društvo“ priredi družinski večer v soboto dne 8. t. m. v društvenih prostorih ul. S. Francesco št. 2. Iz prijaznosti sodelujeta gospa in g. Dragotinovič.

Nar. del. organizacija.

Izobraževalni odsek NDO naznanja, da bo predaval v četrtek dne 6. t. m. v prostorih NDO ulica Lavatolo št. 1, I. g. Ivan Zorec o predmetu: „Planinstvo in tzel v beneško Slovenijo“. Začetek predavanja ob 8. uri zvečer. Vstopnina 10 vinarjev za osebo.

Naše gledališče.

O nedeljski premijeri komične opere „Korneviljski zvonovi“ smo že sporočili na kratko, da je za naše razmere naravnost sijajno vspela in pokazala velik napredek našega gledališča. Toliko zadostuj o vnanjem vspehu. Podrobneje oceno v muzikalnem in igralskem obziru pa si naš kritik pridržuje za prvo reprizo.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

VERDI. — Sinoči ni bilo predstave. Danes kakor častni večer izborne umetnice g. Burchi Wagnerjeva opera „Mrač bogov“.

POLITEAMA ROSSETTI. Danes zopet satirična godbena revija „Turlupineide“, ki izborno zabava občinstvo. Jutri premijera Leharjeve operete „Ciganska ljubezen“.

EDEN. Varijetetna predstava.

Materam v otroški postelji in doječim ženskam je „Kufek“ dobro prehranjujoča, lahko prebavna jed, prijetno-zaužitna vsak čas in pomenja prijetno spremembo namesto tako priljubljene ovsene kaše.

Nihče naj ne zamudi ugodne prilike in se pri nabavi obleke posluži v trgovini Bohinec & Co v Trstu za cerkvijo sv. Antona, ker tam dobi listek s številko, s katero lahko zadene drugo obleko v vrednosti K 50.—. Pri tem pa se kupi dobro, solidno blago po jako nizki ceni.

ZAHVALA.

Za mnogobrojne dokaze sočutstvovanja o priliki nepričakovane bridke izgube našega ljubljene sina in brata

Franca Pavšič

cand. jur.

izrekamo tem potom vsem svojo najtoplejo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo preč. g. duhovniku, ki je rade volje opravil cerkvene obrede, nadalje akad. društvu „Ilirija“, da je poskrbelo pogreb in darovalo venec; akad. društvu „Adrija“ v Pragi za cvetje, gospodom pevcem obeh društev za pretresljivi žalostinki, kakor tudi gosp. abs. jur. Dragu Marusiču za ganljiv nagrobni govor. Nadalje se toplo zahvaljujemo blag. g. Blowsky, katera je v zadnjem času skrbela kakor mati za dragega pokojnika. Bog povrni še tisočkrat vsem drugim bratskim akad. društvom in vsem posameznikom, kateri so izkazali rajnemu zadnjo čast in nas tolažili v teh bridkih dneh.

GORICA, 3. aprila 1911.

Žalujoča rodbina Pavšič.

Kdor odpotuje

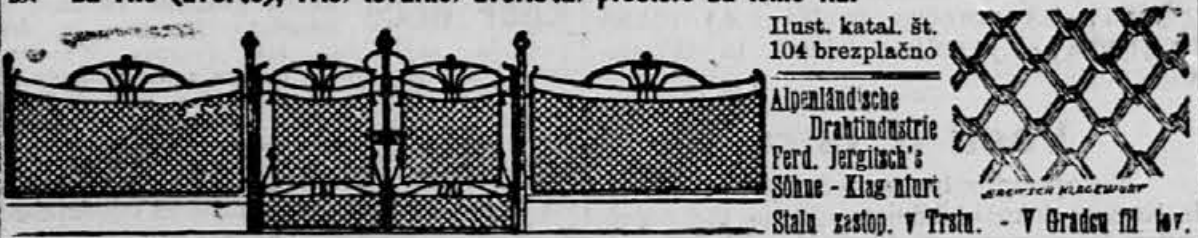
naj se preskrbi z vsem potrebnim v novi trgovini D. ARNSTEIN „All' Alpinista“ v Via Sebastiano št. 7. Bogata zaloga zadnjih novosti, kovčkov, torb, torbic, športnih potrebščin itd. MLUVI ČESKY!

Izgotovljene obleke za moške All' Artigiano

Velika izbira močnih hlač, in otroke TRST, ul. Arcata št. 9 srajc itd. za delavce. „in otroke“ vogal ul. Sapone

Moderne železne ograje

za vile (dvorce), vrte, tovarne, dvorišča, prostore za temo itd.

Ilust. katal. št. 104 brezplačno

Alpenländische Drahtindustrie Ferd. Jergitsch's Söhne - Klag nfurt Stalni zastop. v Trstu. - V Gradcu in lov.

Pozor Slovenci!

Nov veliki dohod moških, deških in otroških oblek za poletje. Velikanski izbor blaga za obleke po meri po cenah brez konkurence v dobroznami trgovini

„ALLA CITTA' DI TRIESTE“

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

Obleke za moške iz blaga od K 13—48
Obleke „ „ platna „ 4—18
Obleke za dečke iz blaga od K 10—28
Obleke „ „ platna „ 6—12

Velik izbor oblek za otroke od K 2-14—14.

Zaloga hlač, srajc, delavskih srajc itd. itd.

ALLA CITTA' DI TRIESTE

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

Kupujte „Nar. kolek“!

Veliki dohodi za pomladansko in letno sezono!

Velika zaloga manufakturnega blaga

Ulica Nuova št. 36

vogal ul. S. Lazzaro

M. AITE, Trst

— PODRUŽNICA —

v ulici S. Lazzaro 5.

V obeh prodajalnicah dobiva se razno blago boljše kakovosti in najmodernejše iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovrtnike, ovrtnice, tudi velikanski izbor platnena in bombažnega blaga, prtov in prticev, ter vsake vrste perila tudi od bombaža ali platna. Veliki izbor vsakovrstnih odev, kakor tudi veliki lastnega izdelka. Pletenike, svilenine, raznovrstni okraski za šivilje in kitničarje. — VELIKANSKI IZBOR SNOVIJ za narodne in cesarske zastave in narodnih trakov za društvene znake.

Blago, katero ne ugaja, se zamenja all pa se vrne denar, brez zadržka.

CENE NIZKE IN BREZ KONKURENCE POSKUŠATI IN SE PREPRIČATI.

Prva primorska tvornica za lesne izdelke z vodno silo

tvrdke A. KRIZNIČ :: ob kolodvoru Podmelec

SPREJEMA V IZVRŠITEV:

vse v stavbeno mizarsko stroko spadajoče izdelke za HIŠE, VILE, SOLE, BOLNIŠNICE, CERKVE, JAVNA POSLOPIJA itd. kakor: OKNA, VRATA, PODOVE, PORTALE; popolne opreme LJUDSKIH ŠOL, ŠOLSKE KLOPI po Rettig-ovem patentu itd.

Proračuni in načrti brezplačno. — Zahtevajte vzorce in cene.

Parketna tvornica

opremljena z najnov. stroji nudi parketne desčice iz hrast. in bukovega lesa. Postrežba takojšnja za vsako množino!

Strugarski oddelek nudi vse v strugarsko stroko spadajoče izdelke. — JAMSTVO!

Vsa dela so solidno in strokovnjaško izvedena. — Obisk strokovnjaka

interesantom brezplačno.

Književnost in umetnost

„Slovan“, mesečnik za književnost, umetnost in prosveto letnik IX-1911, zvezek 5. prinaša sledečo vsebino:

A. Funtek: Minulost. A. Debeljak: Pod Triglavom. Gr. Koritnik: Poslednji zvoni. Ivo Vojnović: Smrt majke Jugovčev. Radi-voj Peterlin. — Petruška: Marčev sneg. (Rondo). Ivan Lah: Spoznanje. Vekoslav Selinšek: Čikoši. Josip Premk: Soneti. Radi-voj Peterlin: Taras Ševčenko. C. Golar: Dekliška narodna. M. G.: Po desetih letih. Gr. Koritnik: Izgubljeni raj. Petruška Radi-voj Peterlin: Sonet. Menih. — Fr. Kobal: Osemdeset let obrazovalne umetnosti na Slovenskem. C. Golar: Že plapolajo. Listek. Književnost. Smotre. Razdorstosti. Gledališče.

Stike: Kraljevič Vladimir. Kosovo polje. Srb na ruševinah. Pod starim krovom. Rob. Frangeš: Justitia. Ob jezeru. Zrinjski grad v Kraljevi. — „Slovan“ stane na leto 12 kron.

Vesti iz Goriške.

Pred prihodnjo poroto v Gorici se bo vršila kazenska razprava proti 7 obtožencem radi propadle „Bance popolare“. Obtožnica ima 64 strani.

Sneg. V ponedeljek po noči je po goriških gorah snežilo.

Zanjka in puška. Minoli četrtek je kodil 56-letni posestnik Josip Suligoj iz Gr-garja po njivah. Pri tem se ulovil na na-stavljeno zanjko, ki je bila z vrvo v zvezi z napeto puško. Puška se je izprožila in krogla je Suligoja precej težko ranila na levi roki.

Osrednja zveza c. kr. justičnih usluž-bencev. Iz Gorice: Dne 9. aprila t. l. ob 4. uri pop. se bo na zahtevo in željo du-majskega osrednjega društva justičnih usluž-bencev v Avstriji vršilo splošno zborovanje goriške sekcije v restavraciji pri „Zlatem jellenu“ v Gorici. Na to zborovanje v obrambo splošnih koristi teh uslužbencev so vabljeni vsi udje in neudje brez razlike vrste in narodnosti.

Podružnica „Slov. plan. društva“ za ajdovsko-vipavski okraj v Ajdovščini, bo imela dne 8. t. m. ob 8. uri zvečer v pro-storih gosp. Ivana Šapla, hotelirja v Šturiju svoj redni občni zbor s sledečim vspeedom: 1.) Volitev predsednika; 2.) poročilo bla-gajnika; 3.) poročilo tajnika; 4.) volitev blagajnika; 5.) volitev tajnika in 6.) slu-tajnosti.

Vesti iz Istre.

V pojasnilo bratom iz Kranjske. — Iz Kopra: Jako obžalujem, da so me nepri-zadeti krivo razumeli. Tudi Kranjska ni pri-zadeta; prizadeti so le oni glavni krivci, o katerih govorim spodaj. Ne morem mrziti ne Kranjcev, ne Srbov, ne Hrvatov, ne Slo-vakov in ostalih Slovanov; ne morem mrziti, kjer — ljubim! Ljubim vse enako, kakor samega sebe. Predno pojasnim, zakaj sem pisal oni članek o gospodu učitelju v Kopru, pripominjam tu na tem mestu, da sem naroden radikalec, in v tem smislu, da ne morem molčati, kjer vidim naroden greh, pa naj ga je že storil — grešnik v svečeniški ali posvetni suknji.

In ravno to me boli, ker zapažam ne-ugodno razliko med brati iz Kranjske, ki so že leta tu naš ponos, in med nekaterimi iz mlaje generacije. Boli me, ko na mlajših opažam neki narodni indiferentizem.

Da se ne bo zopet slabo umelo, nagla-šam, da ta obtožba ne velja za vseh. Na vprašanje, kje je vzrok tej narodni mlačnosti, mi odgovarjajo: „Čemu naj bi se mi boje-vali za narod in s tem le škodovali sami sebi materialno in moralno, ko nas naši voditelji, bodi liberalne, bodi klerikalne stranke, vodijo le za nos, samo da so le oni sili in zdajo palače na narodov račun, a mi ubogi se bijemo in ravnamo med seboj, ko smo vendar le vsi bratje in ljudje!“ Evo, bratje iz Kranjske; takšen narodni indiferentizem je tudi gospod učitelj v Kodru. Niti mu ne zamerim toliko, ker on je le sad kranjskih razmer. Zatorej nisem to napisal ne iz osebnega sovraštva, še manj iz mašče-vanja, ker jaz ne poznam ne sovraštva, ne maščevanja.

Jaz sem hotel s prstom pokazati le na sad teh razmer. Moja misel in moj pogled je bil pa obrnjen naravnost v Ljubljano in sicer na one točke Ljubljane, kjer snujejo oficijelno politiko medsebojnega boja. Se več, hotel sem pokazati v tiste uredniške klav-nice, iz katerih mečejo plamene, ki podžigajo naš domači prepri in uničujejo vsak narodni idealizem. — Le na to kugo sem hotel pokazati in svariti, da bi se to zlo ne im-portiralo tudi v naše kraje. Mi tu se boju-jemo na življenje in smrt proti laški oligar-hiji, a oni tam se nam še celo rogajo ter pravijo, da naše delo ni nič vredno.

Nemcev ne vidijo, ki jim rastejo pred nosom, kakor gobe po dežju. Potrebe, da da bi izključili nemški uradni jezik iz lastne dežele, da bi se zavzeli za ustanovljenje nam prepotrebnišol, da bi se zavzeli za uboge brate trpine na Koroškem in jim po-magali, ker ginevajo dan za dnevom, te potrebe ne vidijo. Ne vidijo, kako se krči

naša narodna meja od vseh strani. Vidijo pa tudi brata na periferiji, ki vstaja in mu — ovirajo delo. — To sem hotel pribiti in javno grajati! To in nič drugega. O kaki mržnji ni niti govora.

Dopisnik članka
„Lep narodni učitelj“.

Razne vesti.

Največji zemljevid na svetu. Nedavno je ravnateljstvo Missomi Pacific železnice dalo napraviti železniško karto Združenih držav. Ta karta more danes veljati kakor največji zemljevid na svetu. Zemljevid je dolg 10-66 m, visok 13-71. Na karti so zabeležene vse železniške proge od Kanade do panamske ožine. Merilo karte iznaša 1:512.000.

Tolovaji napadli vlak. Nedavno temu je 6 tolovajev napadlo osebni vlak v Kansam (Amerika). Tolovaji so razbili blagajno v vozu za prtljago in so bežali na avtomobilu, potem, ko so naplenili 100.000 frankov v denarju in dragocenostih.

Najdeno za šest milijonov starega denarja. Iz Londona poročajo, da so pri podiranju neke stare hiše našli urno, v kateri je bilo mnogo starega denarja. Pozneje so našli delavci veliko kovinasto posodo z monogramom rimskega cesarja Vespazijana. V tej posodi je bil tudi star denar. Numismatično vrednost tega odkritja cenijo na kakih šest milijonov kron. — Hiša, zvana Ancienetti, v kateri so našli ta stari denar, je bila zgrajena še v 13. stoletju. Najdeni denar je menda skrnil kak lastnik hiše za časa vojne, in zato je ostal netaknjen vse do danes.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 slo. besedo. Masno tiskane be-sede se računajo enkrat več. Naj-manja pristojbina znaša 40 slo. Plača se takoj in ser. oddelku.

Na prodaj je velik avtomatičen gramofon z več ploščami, zelo pripravljen za gostino. Po ceni. Več se izve v gostilni Starc pri postaji v Štanjelu. 609

Jutri se otvori nov Buffet pri rudečem mo-stu v ulici Campanile št. 17. Bogato založen z vinom, pivom, mrzlimi in gor-kimi jedmi. 610

Kdor hoče kupiti gostilne, kavarne, pro-dajalnice likerjev in druga podjetja, najemščine hiš, dvorcev, v mestu in zunaj, naj se obrne s polnim zaupanjem na Her-mana Kolarič, Caffè Corso 9-11, 3-6. Telefon št. 825. 567

Albanija in Albanci. Spisal: Niko Ninič. Cena 20 vin. Albansko vprašanje je zopet na dnevnem redu in dežela v revoluciji. Kogar torej zanima ta čudna dežela, naj kupi gori omenjeno zanimivo brošurico, ki se dobi v vseh slov. knjigarnah. 717

Naš fotograf je Anton Jerkič, Trst, Via delle Poste 10. — GORICA, gosposka ulica 7. Izdelki odlikovani na vseh razstavah. — Le zaupno k njemu. 315

Raznovrstne hiše in posestva v mestu in okolici so na prodaj pod ugodnimi pogoji. Zglasiti se je pri g. Grebencu, hišnemu upravitelju v Narodnem domu. 487

Jajca furlanske po K 6-60, štajerska po K 5-20 sto komadov. Trst, ulica Giosuè Carducci 40, v dvorišču, Nazarij Čok. 598

Veliko množino hrastovega lesa za ladje otesanega in okroglega v vsaki velikosti prodajem. Josip Puhaj, Lanišče (Istra). 596

Kat. vd. Mulej Trst, Piazza Ponterosso št. 5. Trgovina jestvin in kolonijal. Zaloga sveč, mila in čistila v prid družbe sv. Cirila in Metoda. Priporoča se Ivan Bidovec

Pristni, dober brinjevec se vdobi pri Lovru Šibeniku v Šiški pri Ljubljani. 1681

Išče se prodajalko za tobakarno, večša slovensčina in itali-janščine. Naslov ul. Giov. Boccaccio 14, III. vrata levo. 607

Pekarna Ivan Pertot-Susič ulica Cavana 17. — O priliki velikonočnih praznikov priporoča izvrstne pince, presnice in najboljše domače potice. Sprejema vsako-vrstno pecivo. — Pošljia se tudi na dom.

Zaloga belega in črnega vina
JOSIP PERTOT
Barkovlje - Trst. 225

ALEKS. FRANC MAYER - TRST
žgalnica kave
TELEFON 1743.
Najboljši vir za dobivanje pešene kave.

Tržaška posojil. in hranilnica

V lastni hiši. | registrovana zadruga z | Telefon št. 952.
:: omejenim poroštvom ::

Trst, Piazza Caserma 2, I n. - (uhod po glavnih stopnicah)

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni od in jih obrestuje **4 1/4** %
Rental davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po eno krono. **Posojila** daje na vknjižbo po dogovoru 5%-6% na menjice po 6%, na zastave

po 5 1/2 %, in na amortizacijo za dalj-šo dobo po dogovoru 0 0 0 0 0
Uradne ure: od 9.—12. ure dopoldne in od 3.—5. popoldne. **Izplačuje se** vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nede-ljah in praznikih je urad zaprt.
Poštno - hranilnični račun 816 004.

Ima najmoderneje urejeno varnostno celico za shrambo vrednost, papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne pušice, s katerimi se najuspešneje navajastediti svojo deco.

Pozor! Pozor! Pozor!

Slovenci v mestu in na deželi, ki rabite čevlje, obrnite se na mojo

TRGOVINO

kjer jih imam dovolj in vsake vrste. Trst, ulica Arcata št. 19. — Cena od 2—20 K.

Za obilen obisk se priporoča

MATIJA PAHOR.

ANTON BARUCCA

MIZARSKI MOJSTER

Trst, ulica San Francesco d'Assisi 2.

Specialist za popraviljanje roulet na oknih.

Na željo se menjajo pasovi in zmeti. Jamči za popolno delo in se ne boji konkurence.

V najem se oddajo bicikli

Zaloga dvokoles

in šivalnih strojev rabljenih po zelo nizki ceni in tudi na obroke.

TRST, Via Scorzeria št. 12

V. Osvaldella

Ob nedeljah in praznikih odprto do 4. pop.

Arturo Modricky

Prodajalica manufakturnega blaga in drobnh predmetov, Trst, ulica Belvedere 32

Novi dohodi za sezono, perkali, piquet, satin, bakist, zefir in panama, kakor tudi bombaž-nato in volneno blago. Odeje bombažne in volnene vseh vrst in cen. Trliž, žima in volna za žimnice in bombaž za odeje. Perilo iz zčane tovarne Mattousch - Sohn. Ovrat-niki, zapestnice, kravate. Dežniki, moderci in drobnarije v veliki izbiri.

TEODOR KORN

Trst, ul. Miramar št. 65

Stavbeni in galanterijski klepar. — Pokrivač streh vsake vrste.

S PREJEMAJO SE VSAKOVRSNA

DELA IN POPRAVE

PO NIZKIH CENAH.

Dele dobro in zjaméeno.

Telef. 25-26. Poslovodja: Franjo Jenko.

Zobotehniški :: ateljé

Josip König

koncesionovani zobni tehnik, diplomovan dentist na dentistični akademiji v Parizu.

Trst, ul. Farneto 36, II. n.

Maccari & Pross

Trst, via Malcanton št. 9

Tkano in volneno blago

za moške v velikem izboru

po zelo ugodnih cenah.

Na zahtevo se depošujejo uzori gratis in franko.

Prodajaln. ur in dragocenosti

G. BUCHER

(ex drug Dragotina Vekjeta)

Trst (nasproti prejšnje prodaj. D. Vekjet) Corso št. 36

Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragoce-nosti in žepnih ur. Kupuje in menja staro zlato in tudi srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročbe in popravlja vsakovrstne srebrnine, zlatanine, kakor tudi žepne ure.

DELO SOLIDNO. CENE ZMERNE.

Hans Schmidt

tehnični zobozdravnik

TELEFON
št. 1085.

TRST
ul. della Zonta št. 7, I.
1935

1-nadstropna hiša

nad ulico Rosetti, z vrtom pred in dvoriščem z vodnjakom zadej hiše in najkrajšim razgledom na vse mesto tja do Miramara na eno in do Pirana na drugo stran, kakor nalašč za one, ki nočejo biti oddaljeni od mesta, a vendar uživati mir dežele — je na prodaj a i pa se odda v najem. Povprašati je v uredništvu.

Restaurant :: Würschinger

— (ex Leon d'oro) —

Trst, ulica Stadion št. 10.

Najboljše priporočen. — Dunajska kuhinja. — I. Dreherjevo pivo. — Pristna vina. — Dobra postrežba — Senčnat vrt.

NAVADNE CENE.

Vsako nedeljo voj. koncert. — Vstop prost. Začetek ob 7. uri in pol.

Abonament na hrano dnevno k 1-50 in 2.

To leto je

manufaktur. trgovina v Rojanu

št. 2 (hiša Tuzzi)

preskrbljena z največjo izbero srjca brez ovratnika, gladkih s svilenimi prsi, z ovratnikom iz zefira in satena v vseh barvah in oblikah I. vrste. Nadalje kravate, ovratniki, zapestnice, malje, robci, delavske obleke, dežniki itd. vsake barve in oblike. — Najbogatejši izbor perkala in satena itd. — Nadalje perilo, trliž, preproge, zavese in izgotov. predmeti. — Velik izbor. Cene zmerne

Hotel Balkan

70 sob, električna razsvetljava, lift, kopelji.
CENE ZMERNE. J. Kögl.

Hotel Balkan